

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Oppidani lib. 26 p. 26 f. 1.
a. 97. 708

MANIVM

Luciani omnes dialogi, iucundis salibus, & impē
dio festiuis iocis referti: quibus equissi-
ma trutina expenditur ab ijs qui
vita defuncti sunt, quantis in
malis vita mortalium
versetur. *m. 2. 3.*

Erasmo Roterodamo interprete.

Pontico Virunio: *m. 2. 14.*

Ottomaro Luscinio. *m. 2. 33.*

Vitarum dein, seu philosophorum auctio.

Luciani dialogus, Nycholao Beral-
do interprete. *m. 2. 23.*

~~Querela item virtutis, e Luciano Carolo are-
tino tractatus nuper dialogus.~~

Moribus este procul rigidi vultuq; Catones.

Qui fugitis risus, scommata mixta iocis.

Lusimus in teneris, seris quoq; ludimus annis.

Et reliquum vitæ quid, nisi lusus erit?

Cum prjuilegio cesareo ad quadrienniū

ab anno Christi 1519. Ioannes

Schottus Argentorati

premebat.

P. G. L. dot

EPISTOLIVM ERASMI.

Ornatissimo viro, dño Christophoro
urfeuico, Erasmus Roterodamus S

Equidem hac mente semper fui ornatissime, idē
q̃ humanissime Christophore, ut a nullo prorsū
vicio perinde abhorruerim atq̃ ab ingritudi-
ne: nec unq̃ istos hominis vocabulo dignos iu-
dicařim, qui alieni in se meriti tempore ullo pos-
sent obliuisci. Rursus eos existimaui beatos, q̃b̃
tantum facultatis fortunæ cōmoditas suppedita-
uit, ut bene meritis possint parem remereri gra-
tiam: beatissimos autem, quibus licuisset accē-
ptum beneficium aliquo cum fcenore rependere.
Proinde quum antehac sepe numero mecū repe-
terem, quantū in me nihil promeritum tua beni-
gnitas contulisset (nam collatū arbitror quicquid
ita delatum est, ut haud scio, utrū per fortunam,
an per meip̃m, certe per te nō steterit quo minus

EPISTOLIVM ERASMI.

acceperim.) circūspectaremque, quonam argumēto possem aliquā saltem erga te memoris gratique animi significationē dare: neque in tanta fortunæ meę tenuitate quicquid occurreret quod ulla ex parte, non dicam tuis meritis responderet, sed quod vel animo satisfacere meo. Illud denique mihi venit in mentē, ut saltem istos quosdā non inurbanos homines imitarer, qui flosculo quopiā insigni, aut alio simili symbolo misso, voluntatis propensionem, promptique animi studium testificari solent: præsertim ipsi tenues erga eos, quibus neque res, neque animus sit aliorum egens muneris. Ergo græcanica ingredientī *μουσεια*. (Nam musarum horti vel medijs vernāt brumis) statim inter multos varia adblandientes gratia, hic Luciani flosculus præter ceteros arrisit. Eum non ungue, sed calamo decerptum ad te mitto: non solum novitate gratum, colore varium, specie venustū: nec odore modo fragrantem, verū etiam succo præsentaneo salubrem & efficacem. Omne tulit punctū (ut scripsit Flaccus) qui miscuit utile dulci. Quod quidem aut nemo, mea sententiā, aut noster hic Lucianus est assecutus: qui priscę comœdiæ dicacitatem, sed citra petulantiam referens, deū immortalē, qua rursus, quo lepore perstringit omnia:

EPISTOLIVM ERASMI.

quo naso cuncta suspendit: quæ omnia miro sale perfricat: nihil vel obiter attingens quod non aliquo feriat scommate. Philosophis infestus: atque inter hos Pythagoricis potissimum, ac Platoniciis, ob prestigias. Stoicis item, propter intolerandum supercilium. hos punctim ac caesim, hos omni telorum genere petit. Idque iure optimo. Quid enim odiosius, quid minus ferendum, quæ improbitas virtutis professione personata? Hinc illi blasphemii, hoc est maledici vocabulum addidere: sed hi nimirum quorum ulcera tetigerat. Pari libertate deos quoque passim & ridet & lacerat: unde cognomen inditum ἰδιώτης. speciosum profecto vel ab hoc nomine, quod ab impijs ac superstitiosis attributum. Floruit ut putant, Traiani ferme temporibus: indignus (ita me deus amet) qui inter philosophos numeretur. Tantum obtinet in dicendo gratie, tantum in inveniando felicitatis, tantum in iocando leporis, in mordendo aceti: sic titillat illusionibus: sic seria nugis, nugas serijs miscet: sic ridens veradicit, vera dicendo ridet: sic hominum mores, affectus, studia quasi penicillo depingit: neque legenda, sed plane spectanda oculis exponit: ut comœdia nulla, nulla satyra cum huius dialogis conferri debeat: seu voluptatem spectes, se utilitatem. Vale.

 MANIVM DIA

logie Luciano ERASMO interprete

Cnemonis, ac Damippi dialogus. 1. CNE.

Hoc scilicet est qd vulgo dici consuevit, hinc
lus leonem. DA. Quid isthuc est quod te
cum stomachare Cnemon? CNE. Quid sto-
macherogas? Equidē heredem reliqui quendā
prēter animi sententiā, videlicet astu delusus mi-
ser, ijs quos maxime mea cupiebam habere prae-
teritis. DA. Sed isthuc quā euenit? CNE.
Hermolaū nobilem illū diuitem, quū orbus esset,
imminente morte captabam, assidens atq; inser-
uiens. Neq; ille grauatim officium meū admittere
bat. At interim illud quoq; mihi visum est scitū,
consultumq; ut testamentū proferrem ac publi-
carem: quo illum rerū mearū insolidū hāredē in-
stitueram: nimirū ut ille vicissim idē faceret, meo
prouocatus exemplo. DA. At quid tandē ille?
CNE. Quid ille suo in testamento scripserit id
quidē ignoro. Ceterū ego repente atq; insperato
e vita decessi, tecti ruina oppressus. Et nūc Her-
molaus mea possidet, lupo cuiuspiam in morē,
ipso hamo cum esca pariter auulso. DA. Imo
non escam modo cum hamo, quin etiā te quoq;

MANIVM DIALOGI E LV.

piscatorē sibi abstulit. Itaque technā istā in tuū ipsū
 us caput struxeras. Cne. Sic apparet: idque adeo
 deploro. 2 Zenophantē, & Callidemidē. Z.
AT tu Callidemides quo pacto interisti? Nā
 ipse quemadmodū diuinæ parasitus quū es-
 sem, immodica ingurgitatione prefocatus fuerim
 nostri, aderas enim morienti. CAL. Aderam Ze-
 nophantes. Porro mihi nouū quiddam atque in-
 opinatum accidit. Nā tibi quoque notus est Ptoe-
 dorus ille senex. ZENO. Orbū illū dicis, ac
 diuitem, apud quem te assidue versari conspie-
 bam? CAL. Illum ipsum semper captabam: co-
 lebamque: id mihi pollicens fore, ut meo bono quā-
 primū moreretur. Verū quū ea res in longū pro-
 ferretur: sene videlicet ultra tithonios annos vi-
 uente: compendiarīam quandā excogitauī viam,
 qua ad hereditatem peruenīrem. Siquidē empto
 veneno pocillatori persuaseram: ut simul atque Ptoe-
 odorus potum posceret (bibebat autem proluxi-
 us) præsentiū in calicem inijceret: haberetque in
 promptu, porrecturus illi. Quod si fecisset: iure
 iurando confirmabam, me illum marumissurū.
 ZENO. Quid igitur accidit? nam inopinatus
 quiddā narraturus mihi videris. CAL. Vbi iā
 loti venissemus: puer duobus paratis poculis, al-

ERASMO INTERPRETE

4

tero Ptoeodoro cui venenū erat additum, altero mihi, nescio quo modo errans, mihi venenū, Ptoeodoro porrexit innoxium. Mox ille quidē bibit: at ego p̄tinus humi porrectim stratus sum: suppositum videlicet illius loco funus. Quid hęc rides Zenophanta? Atqui nō conuenit amici malis illudere. ZENO. Rideo profecto. nā eleganter ac lepide tibi hęc res euenit. Porro senex ille quid interim? CAL. Primū ad casuz subitū atq; inexpectatū sane conturbatus est. Deinde simul atq; intellexit id quod acciderat: puta pocillatoris errore factū: risit & ipse. ZENO. Recte sane. tā & si nō oportuit ad compendiū illud diuertere. si quidē venisset tibi populari vulgataq; via tutius certiusq; etiam si paulo serius.

3 Menippi, & Tantalī. MENIP.

Quid eiulas o Tantale? aut quid tuā deploras fortunā stagno imminens? TAN. Quoniam siti enecor Menippe. ME. Vsq; adeo piger es atq; iners, uti nō vel pronus incubens bibere noris: vel caua vola hauriens? TAN. Nihil profecero si procumbam. refugit enim aqua simul atq; me propius admoueri senserit. q̄ si quando haurero: oriq; coner applicare: prius effluxit q̄ summa rigem labia, atq; inter digitos quoq; effluens

MANIVM DIALOGI E LV.

aqua, haud scio quomodo rursus manū meā aridam relinquit. ME. Prodigiosum quiddā de te narras Tantale. Verū dic mihi, isthuc ipsum quorsum opus est bibere? quum corpore careas. Nā illud quod esurire poterat aut sitire, in Lydiā sepultum est: ceterū tu quū sis animus, quinā post hac aut sitire queas aut bibere? TAN. Atqui hoc ipsum supplicij genus est: ut anima perinde quasi corpus sit, ita sitiat. ME. Age hoc ita habere credimus: quandoquidē affirmas te siti puniri: at quid inde acerbū tibi poterit accidere? Nūc metuis, ne potus inopia moriāre? At equidem haud video alteros infirmos, si quis hoc relinquat, neque locum aliū in quem morte demigret quispiā. TAN. Recte tu quidē dicis: verū hoc ipsum supplicij genus est, sitire quum nihil sit opus. ME. Desipis Tantale: & uti verum tibi fatear, nō alio potu videris egere quā veratro mero. Nā diuersū quiddā pateris istis, quos canes rabiosi momorderint: ut qui non aquā, quemadmodū illi, sed sitim horreas. TAN. Ne veratrū quidē recusarim bibere Menippe, si licear modo. ME. Bono es animo Tantale: certum habens, nunc fore, ut vel tu, vel reliquorū manium quispiā bibat, neque enim fieri potest. Quāquā non omnibus, quēad-

ERASMO INTERPRETE

modum tibi poena adiudicata est: ut sitiant, aqua illos non expectante.

Menippi, ac Mercurij.   & MENIP.

A Tubinam formosi illi sunt, ac formosę Mercurij: Ducito me: docetoq; utpote recēs huc profectum hospitem. MER. Haud mihi licet per ociū Menippe, quin tu isthuc ipso e loco dextrorsum oculos deflecte. Illic & Hiacynthus est & Narcissus ille, & Nircus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter, quicqđ est veterum formarū. ME. Equidē prāter ossa nihil video, caluarias q; carnibus renudatas: inter quę omnia nihil fit omnino discriminis. MER. Atq; hęc sunt quę poetę cuncti mirantur ac celebrant, ossa scilicet quę tu videris contemnere. ME. At Helenam saltē mihi cōmonstra. Nā ipse quidem haud queam dignoscere. MER. Hęc videlicet caluaria Helena est. ME. Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex uniuersa Græcia, acto deletu sunt impletę: tantaq; tum gręcorū, tum barbarorum multitudo cōfluxit: tot urbes sunt euerse.

MER. Ceterę Menippe, non vidisti mulierem hanc viuam, quod si fecisses, forsan diceres tu q; vicio dandum non esse,

Pro tali muliere diu tolerare labores.

MANIVM DIALOGI ELV.

Alio qui si q̄s flores etiā arefactos marcidosq̄ cō
templetur, posteaq̄ coloris decus abiecerint de
formes nimirū vident̄. at iidem donec florent co
loremq̄ obtinent, sunt speciosissimi. ME. Pro
inde illud iā demīror Mercuri, si gr̄ci nō intelle
xerunt, sese pro re usq̄ adeo momentanea, quęq̄
tam facile emarcesceret, elaborare. MER. Haud
mihi vacat tecū philosophari: quare delecto loco
ubicunq̄ velis prosterne temet ac recumbe, mihi
iam alię sunt traducendę umbrę.

Menippi, Amphilochi, & Trophomi 5 ME.
VOs nimirū Trophome, atq̄ Amphiloche, cū
sitis mortui, tamē haud scio q̄nam modo pha
nis estis donati, vatesq̄ credimini, ac stulti morta
les deos esse vos arbitrant̄. TRO. Quid: an no
bis igit̄ imputandū, si per inscitiam illi de mortuis
huiusmodi opinant̄? ME. Atqui nō ista fuissent
opinati, ni vos tū quū viueretis eiusmodi quędā
portenta ostentassetis: tanq̄ futuroꝝ fuissetis p̄
scij, qualicq̄ predicere potuissetis si qui percontas
rentur. TRO. Menippe, nouerit Amphilocheus
hic ip̄i pro sese respondendū esse. Ceterę ego he
ros sum, vaticinorq̄ si quis ad me descēderit. At
tu videre nūq̄ omnino Lebadīā adijisse: neq̄ em̄
alioquin ista nō crederes. ME. Quid ais? Egdē

ERASMO INTERPRETE

nisi Lebadia fuisset profectus, ac linteis amictus
offam ridicule manu gestans, per angustū aditus
in specum irreplissem: nequaquā fieri potuisset ut
te defunctū esse cognoscerē: perinde atque nos, so
laque prestigiatura reliquos antecellere. Sed age p
ipsam diuinandi artē, quid tandē est heros? neque
em̄ intelligo. TRO. Est quiddā partim ex hoīe,
partim ex deo cōpositū. ME. Nēpe quod neque
sit homo, quēadmodū audio, neque deus, verū pa
riter utrunque. Ergo dimidia illa tui pars quo nūc
recessit? TRO. Reddit oracula Menippe in Le
badia. ME. Haud intelligo quid dicas Tropho
me: nisi quod illud plane video, te totum esse mor
tuum.

Charontis, ac Menippi.

Dialogus

6

CHARON.

Edde naulum scelestē. ME. Vociferare siq
Redē isthuc tibi voluptati est Charon. CHA.
Redde inquā quod pro traiectione debes. ME.
Haud quaquā auferre queas ab eo qui nō habeat.
CHA. An est quisque qui ne obolum quidē habe
at? ME. Sit ne alius quispiam præterea, equidē
ignoro: ipse certe nō habeo. CHA. Atqui præ
focabo te per Dite, impurissime, ni reddas. ME
At ego illiso baculo tibi comminuam caput.

CHARON. Num ergo te tam longo traiectu

b n

MANIVM DIALOGI ELV.

gratis trāsuexero? ME. Mercurius meo nomine tibi reddat: ut qui me tibi tradiderit. MER. Belle mecum agetur per Iouem. siquidē futurum est, ut etiā defunctorū nomine p̄soluam. CHA. Haud omittam. ME. Quin tu igitur hac gratia perge, ut facis, nauim trahere: q̄q̄ quod non habeo quinam auferes? CHA. At tu nesciebas qd tibi fuerit adportandum? ME. Sciebam quidē: verū non erat. Quid igit? num ea gratia erat mihi semper in via manendum? CHA. Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse trāsuectū? ME. Haud gratis o p̄clare, siquidē & sentinam exhausti, & remum arripui, & vectorum omniū unus nō eiulaui. CHA. Ista nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neq̄ enim fas est secus fieri. ME. Proinde tu me rursum in vitā reuehe. CHA. Belle dicis: nimirū ut verbera etiam ab AEaco mihi lucrifaciā. ME. Ergo molestus ne sis. CHA. Ostēde quid habeas in pera. ME. Lupinum si velis: & Hecatē coenam. CHA. Vnde nobis hunc canem adduxisti Mercuri? tū qualia garriebat inter nauigandum: vectores omnes irridens ac dicte rīs incessens: unusq̄ cantillans, illis plorantibus. MER. An ignoras Charon, quem virum transuexeris? plane liberum, cuiq̄ nihil omaino curæ

ERASMO INTERPRETE 7

fit: hic est Menippus. CHA. Atqui si unquē post hac te recepero. ME. Si receperis o preclare, ne possis quidem iterum recipere.

Cratetis, ac Diogenis. 7 CRA.

MOerichum diuitem noueras sic Diogenes? Nullum inquā supra modū diuitem, illum Corintho prefectū: cui tot erant naues onustę mercibus: cuius cōsobrinus Aristes, quū ipse quicquid diues esset, Homericū illud in ore solebat habere. Aut me confice tu: aut ego tete.

DIO. Cuius rei gratia sese captabāt inuicē Crates? CRA. Hereditatis causa: quū essent equales, uterque altere captabat. Iamque testamenta publicauerant ambo: in quibus Moerichus, si prior moreretur, Aristen omnium rerum suarū dominū relinquebat. Moerichum vicissim Aristes, si quē ipse prior e vita decederet. Hęc igitur quum essent in tabulis scripta, illi inter sese captabant: & alter alterum adulationibus obsequijsque superare contendebat. Porro diuini, haud scio utrum ex astris id quod futurū sit coniectantes, an somnijs quē admodū Chaldei faciūt: quin & Pithius ipse nūc Aristen victorem fore pronuntiabat, nunc Moerichū: ac trutina quidē interim ad hunc, interim ad illum propendebat. DIO. Quid igitur tandē

MANIVM DIALOGI E LV.

euenit: nā audire est operēp̄ciūz Crates. CRA. Eodem die mortui sunt ambo. Ceterę hęreditates ad Eunomiū ac Thrasyclem deuenerunt: quorum uterq; cognatus illis erat. Atqui de his nihil prędixerant diuini futurum, ut tale quippiā accideret. Etenim quū Sicyone Cirrham versus nauigarent, medio in cursu obliquo orto lapige, eo s̄ depulsi. DIO. Recte factum. At nos quum essemus in vita, nihil eiusmodi alter de altero cogitabamus. Neq; em̄ ego unq; optabam ut moreret Antisthenes, quo nimirū baculus illius ad me rediret hęredem (habebat aut egregie validū) quē ipse sibi parauerat oleaginū. Neq; tu Crates opinor desyderabas, ut me mortuo, in possessionum mearę successiōem venires. puta dolū, ac perę, in qua quidē lupini choenices inerant duę. CRA. Neq; em̄ missi quicq; istis rebus erat opus: imo ne tibi quidē Diogenes. siquidē quę ad rem pertinebant, quęq; tu Antistheni succedens accepisti, deinde ego succedens tibi, ea nimirū multo sunt potiora, multoq; splendidiora q̄ vel Persarę imperium. DIO. Per louem, meminī me in istiusmodi opum hęreditatē Antistheni successisse: tibiq; eas longe etiam maiores reliquisse. CRA. Verę reliqui mortales hoc possessionum genus

aspernabantur: neque quisque nos ob spem potius
de hereditatis obsequijs captabat, sed ad aurum
omneis intendebant oculos. DIO. Nec iniuria:
neque enim habebant quo facultates eiusmodi a no-
bis traditas acciperent: quippe rimosi iam, vicia-
tique delitijs, non aliter quam vasa carie putrida. Quo
fit, ut si quando quis in illos infundat vel sapientiam,
vel libertatem, vel veritatem, effluat ilico, perstilletque,
fundo quod imissum est continere non valente.
Cuiusmodi quiddam & Danaï filiiabus aiunt accide-
re: dum in doliū pertusum haustā aquam importāt:
at inde aurū dentibus, & unguibus, omniisque vi
servabāt. CRA. Proinde nos hic quicquid nostras possi-
debimus opes illi sit atque huc venerint, obolū dum
taxat secū ferēt, ac ne hunc quidē ulterius quam ad por-
torem. Nirei, ac Therfitæ. 6 NIR.

Postremo vel Menippus hic iudex erit, uter
nostrū sit formosior. Dic Menippe, an nō ti-
bi videor forma prestantior? ME. Immo quinā sitis
prius arbitror indicandū. nā hoc opinor scitu est
opus. NIR. Nireus, ac Therfites. ME. Vter Ni-
reus, uter Therfites? nōdū enim vel hoc satis liquet.

THER. Iam unū hoc vinco quod tibi sum similis,
neque tanto pe me precellis, quāto pe te cecus ille Ho-
merus extulit, unū omnium formosissimū appellās.

MANIVM DIALOGI E LV:

Quin ego fastigiato vertice, raris q̃ & impexis capillis ille, nihilo te inferior visus sum arbitro. Iam vero contemplare Menippe, utrū altero formosior em existimes. NIR. Mirū, nī me Aglaia Charopeq̃ prognatum, quī vir pulcherrimus unus, Omnibus e grañs priameia ad pergama veni.

ME. Atqui non item sub terrā opinor pulcherrimus venisti. quippe qui reliquis quidē ossibus alijs appareas similis. Porro caluaria hoc uno in signi a Therlitē caluaria dignosci possit: q̃ tua delicata est ac mollicula. quando quidē istuc habes effoeminatū ac neutiq̃ viro decorum. NIR. At tamen Homerū percontare, qua specie tum fuerim quū inter græcorū copias militarē. ME. Tu quidē somnia mihi narras: at ego ea specto quæ video, quæq̃ tibi adsunt in præsentia. Ceteræ ista norunt quī id temporis viuebant. NIR. Quid igitur tandem? An non ego huic formosior Menippe? ME. Neq̃ tu, neq̃ quisq̃ alius formosus hoc loco. siquidē apud inferos æqualitas est: pares q̃ sunt omnes. THER. Mihi quide3 vel hoc sat est.

Diogenis, ac Mausoli.

DIO.

O He tu Car, quare tandem insolens es, tibiq̃ places: ac dignū te credis q̃ unus vobis omni

ERASMO INTERPRETE 9

bus anteponare. MAV. Primū regni nomine
o tu Siopenfis. quippe q̄ Cariaē imperauerim uni
uerſe: pręterea Lydię quoq̄ gentibus aliquot. tū
aut & inſulas nonnullas ſubegerim. Miletū uſq̄
peruenerim: plęriſq̄ Ionię partibus vaſtatis. Ad
hęc formoſus eram ac procerus, ac bellicis in re
bus pręualidus. Poſtremo, quod eſt omniū maxi
mum, in Halicarnaffo monumentū erectū habeo
ſingulari magnitudine, quantū videlicet defun
ctorū alius nemo poſſidet: neq̄ pari etiā pulchri
tudine conditū: viris ſcilicet atq̄ equis, pulcherri
mo e ſaxo, viua forma abſolutiſſimo artificio ex
preſſis: adeo, ut vel phanum aliquod ſimile haud
facile quis inueniat. Num iniuria tibi videor has
ob res mihi placere, atq̄ efferri? DIO. Num ob
imperiiū aīs, ob formā, atq̄ ob ſepulchri molem?

MAV. Per Iouē, ob hęc inquā. DIO. Atqui
o formoſe Mauſole, neq̄ vires iam illę, neq̄ for
ma tibi iam adeſt: adeo, ut ſi quem arbitrū de for
mę pręcellentia delegerimus, haud quāq̄ dicere
potis ſit, quā ob rem tua caluaria meę ſit antefe
renda. ſiquidē utraq̄ parit̄ tū calua, tū nuda, utri
q̄ dentes prominulos pariter oſtētamus: pariter
oculis orbati ſumus: pariter naribus ſimis, ac ſur
ſum hiantibus deformati. Cęterū ſepulchrū ac ſa

MANIVM DIALOGI E LV.

xa illa preciosa, Halicarnasseis forsitan iactare licebit: & hospitibus glorię causa ostentare: tanquā qui magnificā quandā apud se structurā habeāt. Verū quid hinc cōmoditatis ad te redeat vir egregie, nequaquā video. Nisi forsan illud cōmodū vocas, quod plus oneris atque nos sustinet, sub tā ingētibz saxis pressus ac laborans. MAV. Ita ne nihil illa mihi conducūt omnia? planeque pares erūt Mausolus ac Diogenes? DIO. Imo haud pares inquā. Nā Mausolus discrucietur quoties earū rerum in mentē veniet quibus in vita florere cōsuevit: at Diogenes interim eū ridebit. Atque ille quidem de suo illo monumento quod est in Halicarnasso memorabit, ab uxore Artemisia, atque sorore parato: contra Diogenes ne id quidē suo de corpore nouit, nunquā habeat sepulchrum. Neque enim illi res ea curę est. Verū apud viros excellentissimos sui memoriā famamque reliquit: ut qui vitā peregerit viro dignā, tuo monumēto Carum ab iectissime, excelsiorem, ac tutiorem in loco substruatam.

Simyle, ac Polystrati. 10

S I M I L V S.

Venisti tandē & tu Polystrate ad nos, quū annos vixeris haud multo pauciores centū, opinor. PO. Nonaginta octo Simyle. SI. Sed quod

ERASMO INTERPRETE /

nam triginta istos annos egisti, quibus mihi fueras superstes? Nam ipse per te ferme septuagenario. PO. Quod suauissime profecto, etiam si hoc mirum tibi videbitur. SI. Mirum vero, siquidem tibi primū senī, deinde iuualido, postremo etiā orbo quicquid poterat esse in vita suaue? PO. Principio nihil erat quod non possem. Præterea pueri formosi complures aderant: tum mulieres nitidissimæ, unguenta, vinum mire fragrans, postremo menses vel siculis illis lautiores. SI. Noua narras. Nam ego te plane sordidum ac parcissimum esse sciebam. PO. Atqui vir præclare, ex alienis arcis opes mihi subscatebāt. Tum diluculo proptinus complurimi mortales ad fores meas ventitabant: simulque ex omni rerum genere quæ terrarū ubiuis pulcherrimæ reperiuntur munera deportabantur. SI. Num me defuncto regnū gessisti?

PO. Minime: verè amantes habebam innumeros. SI. Non possum non ridere. Tunc amantes tantus natus quum esses, vixque tibi dentes superessent quattuor? POLY. Habebam per louē, equidem optimates ciuitatis. Quumque essem tū senex, tum caluus, sicuti vides: præterea lippiens etiam, ac senio cæcutiens, postremo naribus muccolis, tū cupidissime mihi inserviebant: adeo

MANIVM DIALOGI E LV.

ut is felix videretur quēcunq; vel aspexillēm modo. SI. Num tu quoq; quemadmodū Phaon ille, Venerem aliquā a Chio transuexisti: ut ob id optāti tibi illa dederit, rursū ad iuventam redire, ac denuo formosum atq; amabilē fieri? PO. Haud quāq;. quā magis quā talis essem qualem dixi, tamē supra modum adamabar. SI. AEnigmata narras. PO. Atqui notissimus est hic amor, quū vulgo sit frequens, nēpe erga senes, orbos, ac diuites. SI. Nunc tua forma unde tibi perfecta fuerit intelligo vir egregie, nimirū ab aurea illa Venere. PO. Verūtnon parum multas commoditates ab amantibus tuli Simyle, propemodū etiā adoratus ab illis. Porro sæpius etiā quasi peccator illis illudebam: excludens interim nonnullos eorū. Interim illi inter sese decertabant: & in ambiendis primis apud me partibus, aliū aliū anteire nitebant. SI. Sed age, de facultatibus tuis quid tandem statueras? PO. Palam quidē affirmabam: me unumquēq; illorū relicturū hæredem, idq; illi quū crederent futurū, certatim se quisq; obsequētiorē atq; adulantiorē præbebat. cæteræ alteras illas veras tabulas, quas apud me seruaueram reliquit: in quibus omnes illos plorare iussi. SI. At postremū illę tabulę quem pronuntiabant hære-

ERASMO INTERPRETE 21 //

dem? Num e cognatis quempiã? PO. Nõ per
Iouẽ: imo nouitum quendã ex formosis illis ado
lescentulis, natione phrygẽ. SI. Quot annos na
tũ Polystrate? PO. Viginti ferme. SI. Iam in
telligo quibus obsequijs ille te demeruerit. PO.
Attẽ multo illis dignior qui scriberet heres, etiã si
barbarus erat ac perditus: quem iam ipi etiã opti
mates colunt captantq;. Is igit mihi extitit heres.
Iamq; inter patricos numeratur, subrafo mento,
barbaroq; cultu ac lingua. Quin eũ Codro gene
rosiorem, Nireo formosiorẽ, Vlyssẽ prudentiorẽ
esse prædicant. SI. Nõ laboro vel totius Græcię
sit impator: si libet, mō ne illi potiant hereditate.

Diogenis, & Alexandri. 11 DIO:

Q Vid hoc rei est Alexander? Ita ne defunctus
es tu quoq; perinde atq; nos omnes? ALE.
Vides nimir Diogenes. Tam& si mirandũ non
est, si homo quũ fuerim, defunctus sim. DIO:
Num ergo Iupiter ille Amõn mentiebatur, quũ
te suũ filiũ eẽ diceret? An vero tu Philippo patre
prognatus eras? ALE. Haud dubie Philippo.
Neq; enim obijssẽ, si Ammone parente fuissẽ
sem progenitus. DIOGE. Atqui de Olympia
de etiam consimilia quædã ferebantur: puta dra
conem quendam cum ea fuisse con

MANIVM DIALOGI E LV:

gressum, visum & in cubiculo: ex eo gravidā peperisse te. Porro Philippum errare, falli q̄, qui se tuum patrem esse crederet. ALEX. Inaudieram quidem & ipse ista quemadmodū tu: at nūc vides, neq; matrem, neq; Amōnis illos vates sanī quicq; aut veri dixisse. DIO. Attamen istud illorū mendaciū Alexander, ad res gerendas haud quāq; tibi fuit inutile: propterea, q̄ vulgus te venerbatur metuebatq;: quū deum esse crederet. Sz dic mihi: cui nam tam ingens illud imperiū moriens reliquisti? ALEX. Id quidez ignoro, celerius em̄ e vita submouebat q̄ ut esset ocium de illo quicq; statuendi: prēter id unū, q̄ moriēs Perdiccæ anulum tradidi. Sed age, quid rides Diogenes? DIO. Quid ni rideam? An non meministi quid Græci fecerint: quū nuper tibi arrepto imperio adularentur: principemq; ac ducem aduersus barbaros deligerent? nōnulli vero in duodecim deorum numerū referrēt, ac phana constituerēt, deniq; sacra facerent, tanq; draconis filio? Sed illud mihi dicito, ubi te sepelierunt Macedones? ALEX. Etiamdum in Babylone iaceo tertium iam diem. Porro Ptolomęus ille satelles meus, si quando detur ocium ab his rerū tumultibus qui nunc instant, pollicetur in AEgyptum deporta-

turū me, atq; inibi sepulturū: quo videlicet unus
fiam ex dñs ægyptijs. DIO. Non possum nō ri
dere Alexander, qui quide; te videam etiā apud
in feros desipientē, sperantemq; fore, ut aliquādo
vel Anubis fias, vel Osiris. Quin tu spes istas a
mittis o diuinissime. neq; em fas est reuerti quē
q; qui semel paludē trāsmiserit, atq; intra specus
hiatum descenderit. propterea, q; neq; indiligēs
est AEacus, neq; cōtemnendus Cerberus. Verz
illud abs te discere puelim: quo feras animo, quo
ties in mentē redit, quāta felicitate apud superos
relicta, huc sis profectus: puta capitis custodibz,
satellitibus, ducibus, tū auri tanta vi, ad hoc po
pulis qui te adorabant. Præterea Babylone, Ba
ctris, imanibus illis beluis, dignitate, gloria, Dein
de q; eminebas cōspicius dū vectareris: dū ami
culo candido caput haberes reuinctū: dū purpu
ra circūamictus esses. Nunquid hæc te discruciat
quoties recurrant animo? Quid lachrymas stul
te? An non id te sapiens ille docuit Aristoteles?
ne res eas quę a fortuna proficiscātur, stabiles ac
firmas existimares? ALEX. Sapiens ille? quum
sit assentatorum omnium perditissimus. Sine me
solum Aristotelis facta scire: q; multa a me petie
rit: quę mihi scripserit: deinde quemadmodum

MANIVM DIALOGI E LV

abusus sit mea illa ambitione, qua cupiebam eruditione cæteris præstare: quum mihi palparetur interim: ac prædicaret me, nunc ob formam: tanquam & ipsa summi boni pars quedam esset: nunc ob res gestas, atque opes. Nam has quoque in bonorum numero collocandas esse censebat, ne sibi vitio verteretur, quod eas acciperet. Plane præstigiosus vir ille quidem erat ac fraudulentus o Diogenes. Quod quod illud fructus scilicet ex illius sapientia fero: quod nunc perinde quasi summis de bonis excrucior, ob ista quæ tu paulo ante commemorasti. DIO. At scis quid facies? Ostendam tibi molestiæ istius remedium. Quandoquidem his in locis veratrum non provenit, fac ut Lethei fluminis aquam avidis faucibus attrahens, bibas: iterumque ac sæpius bibas. Atque eo pacto desine de bonis illis Aristotelicis discruciar. Verum enim Clitum etiam illum, & Callisthenem video: cumque his alios compluris raptim huc sese ferentes, quo te discerpant: poenas quoque sumant ob ea quæ quodam in illos contulisti. Quare fac in alteram hanc ripam te conferas: & crebrius ut dixi, bibas.

Menippi, & Chironis.

12

M E N I P P V S:

Et Quidem inaudiui Chiron, te deus quum es.

ERASMO INTERPRETE 13

ses, tamen optasse mortē. **CHIRON.** Vera nimirum sunt ista quæ audisti Menippe: planeque mortuus sum sicuti vides: quum mihi licuerit immortalē esse. **MENIP.** At quænam te mortis cupido tenebat? res videlicet, quā vulgus hominum horreat? **CHIR.** Dicam apud te virum neutiquā stultum atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui. **MENIP.** Quid? An iniucundum erat te vivere, lucemque tueri? **CHIR.** Erat inquam Menippe. Nā quod iucundū vocant, id ego neutiquā simplex, sed varium, quiddam esse arbitror. Verum quum ego semper viverem: atque ipsē perpetuo rebus uterer, sole, luce, cibo: tum horæ eedem recurrerēt: reliqua item omnia quæcunque contingunt in vita reciproco quodam orbe redirent: atque alijs alia per vices succederent: satietas videlicet eorum me cepit. Neque enim in eo voluptas est sita, si perpetuo fruaris ipsē, sed omnino in permutando posita est. **MENIP.** Probe loqueris Chiron. Ceteræ hæc quæ apud inferos agitur vita, quā tibi procedit: posteaque ad hanc tanquam ad potiorem te contulisti. **CHIRON.** Haud insuavit Menippe. Siquidem æqualitas ipsa quiddam habet admodum popolare, Nihil autem certe interest

MANIVM DIALOGI E LV.

utrum in luce quis agat, an in tenebris, præterea
neq; sitiendū est nobis quemadmodū apud supe-
ros, neq; esuriendū: sed eiusmodi rerū omniū egē-
tia vacamus. ME. Vide Chiron ne temet ipse i-
uoluas: neue eodē tibi recidat oratio. CHI. Quā-
obrem isthuc ais? ME. Nempe si illud tibi fasti-
dio fuit, q; in vita semper iisdem similibusq; reb;
utendū erat: quū hic itidē similia sint omnia: eun-
dem ad modū parient fastidiū. At de integro tibi
querenda erit vitę cōmutatio: atq; hinc quopiam
aliā in vitam demigrandū: id quod arbitror fieri
non posse. CHI. Quid igit faciundū Menippe?

ME. Illud nimir, uti sapiens quū sis, quēadmo-
dum opinor, & vulgo prædicant, præsentibus re-
bus sis contentus: neq; quicquā in his esse putes
quod ferri non queat.

Menippi, & Cerberi. 13 MENIP.

HEus Cerbere, quādoquidē mihi tecū cognā-
tio quędam intercedit: quū & ipse sim canis
dic mihi per stygiam paludem, quomodo sese ha-
bebat Socrates quum huc accederet? Verisimile est
autē, te deus quū sis, non latrare modo, verū etiā
humano more loqui, si quādo velis. CER. Quū
procul adhuc abesset Menippe, visus est constā-
ti atq; interrito adire vultu, perinde quasi mortē

ERASMO INTERPRETE

19

nihil omnino formidaret: ac tanq̃ hoc ip̃m vellet
 ijs qui procul a specus ingressu stabant ostende-
 re. verū simul atq̃ despexit in hiatum, viditq̃ pro-
 fundū atq̃ atrum antri recessum, simulq̃ ego cō-
 tantem etiam iilum aconito mordens, pede corre-
 ptum detraherē, infantū ritu eiulabat: su osq̃ de-
 plorabat liberos: nihilq̃ non faciebat, in omnem
 speciē sese conuertens. ME. Num igit̃ fucate sa-
 piens erat ille, neq̃ vere mortem contemnebat?
 CER. Haud vere. Ceterū ubi vidit id esse neces-
 se, audaciā quandā prę se ferebat: quasi vero vo-
 lens id esset passurus, quod alioqui volenti, nolen-
 ti tamen ominno fuerat ferendū: videlicet q̃ spe-
 ctatoribus esset miraculo. Equidem illud in totū
 de viris istiusmodi vere possim dicere: ad fauces
 usq̃ specus intripidi sunt ac fortes: porro intus
 quum sunt, nihil mollius neq̃ fractius. ME. Ce-
 terū ego quonā animo tibi visus sum subijisse spe-
 cum? CER. Vnus mortalium Menippe sic mi-
 hi visus es subire, ut tuo dignum erat genere: &
 prior te Diogenes. propt̃ea, q̃ ne utiq̃ adacti sub-
 ieritis, aut intrusi, verē tum ultronei, tum ridētes,
 atq̃ omnibus plorare renunciantes.

Huc usq̃ ex ERASMO.

MANIVM DIALOGI E LV.

LUCIANI SCIPIO P. Virunio

interprete. Interlocutores.

Alexander, Hanibal, Minos, Scipio.

ALEXANDER.

O Libyce, me decet preponi. melior quidē sū.

HA. Imo vero me. ALE. Iudicet ergo Mi-
nos, qui sp̄ iustissimus iudex est habitus. MI.

Quis es tu? ALE. Hic est Hanibal carthaginē-
sis: ego aut Alexander Philippi regis filius. MI.

Per Iouē utriq; gloriosi, sed qua de re vobis alter-
catio est? ALE. De præstantia, dicit em̄ is sese

me meliorē q̄ ego ducē exercitus fuisse: ego ve-
ro nō hoc solū, sed omnibus ferme qui ante meā

ætate fuere in re militari p̄stantiorē me esse affir-
mo. MI. Dicat ergo uterq; pro parte virili: tu o

Libyce prius loquaris. HA. Vnum hoc me iu-
uat: q̄ ut hic sermonem gr̄cū didicerim, ut neq;

etiam hac in re Alexander me superet. Illos maxi-
me laudis dignos puto, qui quū parui a p̄cipio

fuere, propria virtute ad magnam gloriam eua-
lere: potentesq; facti, & principatu digni visi sūt.

Ego igitur cum paucis quibusdam Hesperia p̄-
mum inuadens, quū subconsul essem, optimus a

fratre iudicatus, maximis rebus idoneus visus sū.
Tum deniq; Celtiberos coepi: atq; Callos ipsos

P. VIRVNIO INTERPRETE | 5

deuici. Et quum magnos montes trāsmigrassem
omnē Eridanū trāscurri: multasq; ciuitates euer
ri: & planā Italia; subiugauit: & usq; ad suburbia
Romam grassatus sum: totq; uno die romanos
occidi, ut eorum anulos modis mensurari oport
uerit: & ex cadaueribus pontes fluminibus fece
rim. Atq; hæc omnia peregi nec Amōnis dictus
filius, neq; deū me fingens, aut matris insomnia
narrans: sed me hominē fatebar: pugnabamq; cō
tra duces magna prudentia, cōtra milites magna
audacia atq; fortitudine prēditos. Non aduersus
Medos, aut Armenos, qui anteq; quispiā seque
tur fugiunt: facile cuiq; audenti victoriā tradunt.
Alexander vero regni patris successor, & id for
tunæ quodā impetu ampliauit. Qui quū vicerit
illū miserum Darium, apud ipm & Arbellas vi
ctoriam coepit. Antiquā ex patre cōsuetudinem
omittens, delabi non turpe putauit: seseq; ad Me
dorum delicias inuitari libenter tulit: atq; in con
uiujs amicos interemit, quibus quū morerentur,
auxiliari conatus est. Ego autē patrię dominatus
sum: quę quū me reuocaret, hostiū magna classe
aduersus Libyā nauigante, parui: continuoq; me
hominē priuatū dedi: & damnatus æquo animo
rem tuli. Quæ quidē egi barbarus notus, omisq;

græcorum disciplinæ expers : & neq; Homerum
ut hic, edidici, neq; Aristotele magro eruditus :
sed solum mea natura optima sum usus. Hæc qdẽ
sunt quibus me meliorẽ Alexandro esse puto. Si
vero ea causa mihi hic præferendus est, q; caput
eius diademate ornauerit, id deorũ forsan apud
Macedones est : non tamẽ ob id præstantior hic
videatur generoso duce, & viro qui mentis sen-
tentia magis q; fortuna est usus. MI. Hic certe
orationẽ neq; ingenerosam, neq; ut libycum de-
cebat dixit: tu vero Alexãder qd ad hæc inquis ?

ALE. Oportet quidẽ o Minos, homini adeo te-
merario nihil respondere. Solũ enim te nomen
satis edocere potest, qualis ego rex, qualis hic la-
tro habitus fuerit. Aduerte tñ, an parum ipm su-
perauerim. Adolescens adhuc rem aggressus, re-
gnum obtinui; & de patris mei interemptoribus
ultus sum. At quũ Thebas subuertissem, toti græ-
ciæ terror fui: ab ea dux electus. Neq; dignũ pu-
taui, Macedonũ regno me cõtentũ esse, qd pater
reliquerat, sed totũ terrarũ orbẽ sitiui: durũq; pu-
tans, nisi rerũ oĩm dñs essem, paucos quosdã me-
cum agens, in Asiã me traduxi: & apud Theogo-
niã cũ magna pugna vici Lidiã, Ioniã, & Phrygi-
am coepi. Et tandẽ quęcũq; transieram subiugãs,
veni ad ipm locũ ubi Darius me expectabat, infi-

nitōs exercitus agens. Post hæc o Minos, nescis
q̄t ad vos uno die mortuos miserim? Dicit enim
Charon, tunc sibi scaphā insuffecisse: sed ligna q̄
dam adiungēs, illorū plures trāsportasse. atq̄ hæc
confecit me periculis opponens, & in pugna vul-
nerari nō timēs. Et ut quæ apud Thorū & Arbe-
las gesta sunt omittā, usq̄ Indos veni: atq̄ ocean-
um mei regni thronū feci: & illorū hoīm elephā-
tes habui, Pyrrhū vero meū captiuū coegi: & scy-
thas hoīes certe nō spernēdos, subiugavi. Tanai
sup̄transiēs magna equitū pugna vici: ac amicos
meos remuneraui. De inimicis ultus sum. Si vero
deus hoībus videbar, parcendū illis erat. Nā rerū
magnitudīe ut tale aliqd de me crederēt inducti
sunt, tandē mors me regē occupavit. Hic aut̄ Ha-
nibal apud Prusiā Bityniæ exulavit: & crudelissi-
mo & pessimo hoī cōueniēs erat. Qz vero Italos
vicit, omitto dicere. nā nō virtute, s; malicia atq̄
p̄fidia & dolis id p̄egit: nunq̄ aut̄ alicuius claritu-
dinis aut iustī memor. Sed qm̄ q̄ deliciose vixe-
rim vitup̄avit: oblitus mihi videt̄ eorū quæ apud
Capuā admiserit. Ibi em̄ mulierib; deditus est, &
voluptatib; ita vir mirabilis p̄ belli t̄pus inservie-
bat. Ego quoq̄ ea q̄ sub occidēte sunt p̄ua quidē
putās, nisi versus orientē me impulissē: ac magni-
ficū qd p̄fecissem. S; hæc indigna. Nā Italiā atq̄

MANIVM DIALOGI E LV.

Libyam ditioni meę adiungens, usq; Gades facile iuisssem. Iam dixi: tu quoq; o Minos iudica. hæc quidē e multis sint. SCL. Non, nisi me prius audias o Minos. MI. Quis tu vir optime es? aut unde? q; hisce claris ducibus te conferre audes? SCL. Italus Scipio romanus. MI. Audiēdus qp pe es. SCL. Ego o Minos hæc non dicam, ne præferri velim. Nunq; eĩ huiusce generis honoris auidus fui, sed semp esse q; videri malui: nec qd isti utriq; fecerunt, in me laudando alios vituperem. Iam puero mihi omne vitiũ displicuit, & bonis artibus a primis annis deditus, humanitatiq; inseruiens, scire solum turpe putabam: sed opere semper perficere quicqd magnificũ a maioribus natu, aut literis didicissem, conatus sum. Ita adolescens vixi, ut maxima patrię spes fuerim. Quæ illam frustrata non est. Nã quũ senatus maximo timore, an esset patria relinquenda, consultaret: vix iuuenis (quũ ei ætati nō liceret) in medios senes profili; & stricto ense, hostem me habituruz profiteor eum, qui deferendę patrię sententiam protulerit. Quare vix quartũ & vigesimũ annũ agens, dux electus, nō cum magno exercitu versus Carthaginem iui: atq; Hanibalē secutus vici: eũ quoq; in turpē fugam cōverti. Et deuicta Car

P. VIRVNIO INTERPRETE 17

thagine non rei felicitate elatus sum: eundem me amici, eundem me patria post victoriam habuit. Diuites vero in bonis amicis esse putavi, non in auro. Nā per quattuor & quinque annos, quibus vixi, nihil unquam emi, aut vendidi. Ex foro quicquam diuertissem, nisi quempiam mihi aliquo modo amicū fecissem: & ut mercatoribus pecunias lucrari studium est, ita mihi ut adipiscerer homines omni metallo prestantiores cura erat. Quibus qualis fuerim, Titus Livius, ceterique historici testari possunt. Ac ex Carthagine reuersus triumphum egi: censorque factus sum. Aegyptū, Syriā, Græciā percurri. Iterumque absens consul electus, bellum maximū confeci: & Numantiā euerti, atque alia egi. Nunquam me quies aut in prosperis eleuantem fortunā, aut in aduersis opprimentem vidit: quin tanta animi liberalitate usus sum, ut quū grandis dominus esse potuerim, quattuor & viginti solum libras argenti reliquerim. Illud nō tacebo scilicet, me nunquam iniustum aut crudelem fuisse, aut cuius generis voluptate corruptū. Et hæc uti insipiens dixi: non ea ratione quæ preferri velim retuli, sed graue erat nō monstrare: ut est, Romanos omni genere virtutis ceteras gentes superasse. Ita quæ ut viuis pro patria pugnaui, patriæque pietatem

d

MANIVM DIALOGI E LV

mihi & rebus cæteris prætuli: sic nunc apud te o Minos pro patria hæc dicta sunt. Mi. Per Iouē, o Scipio, & recte, & uti romanū decet locutus es. Itaq; quū disciplina militari, rebusq; bellicis hisce æqualem, aut te præstantiorē discamus, te præferendum censeo. & Alexander secūdus sit. & tertius Hanibal: nec hic quidē spernendus est.

LUCIANI SCAPHIDIVM

Locutores. Charon, Mercurius, Menippus, Carmolaus, Lampicus, Damasias, Craton. Nico, Philosophus.

CHARON.

Avdite quo quidē pacto nostra se negocia habeant. parua em̄ (ut videtis.) ac vetus nobis est nauicula, rimisq; fatiscit, ac fluctuū impulsione naufraga est. Vos vero nonnulli simul aduenitis plurima quisq; secum deferētes. Si ergo his cum rebus scapham ascēdetis, vereor postmodū vos poenitebit: maxime q̄squis nare ignorabit. Quo itaq; consilio tute nauigemus, ego vos docebo. Nudos, omniūq; vacuos rerum ingredi quoscūq; oportet, ac cuncta superflua in ripa deponere. hoc itaq; modo nostra capax vix erit nauicula. Quare o Mercuri, hoc tibi de cætero sit curæ, præter nudatos omniūq; vacuos, neminē admittere, in ipso stans introitu, Pepla, aliaq; (uti dixi

P. VIRVNIO INTERPRETE 18

mus) facito quēcunq; deponere. Agnosce, & recipe: sed nudatos ingredi coge. MER. Perpulchre dicis. sic em̄ faxo: sed quis nam est is prior?

ME. Ego sū Menippus. at vide o Mercuri, peram, baculum q; in lacum proieci, ac palam minime tulī. MER. Ascende Menippe oīm fortissime, primūq; apud naturam locū tene, quo possis omneis intuerier. Quis est hic alter?

CAR. Carmolaus megarensis, amore semp perduto affectus, cuius duorum talentorū unicū fuit osculū.

MER. Hunc desere decorem, labia, oscula, comam perpexā, oris q; ruborem, ac vultus nitorē. O factū bene. ingredi iā. Sed quis est alter purpurea veste indutus, caputq; diademate præinctus? LAM. Ego sum Lampicus. MER. Tot tantaq; veniens tecum fers? LAM. Decet ne o Mercuri, hominē regem nudū aduenire? MER. Regem minime, mortuū vero potius: quare histe exue. LAM. En gaḡā abijcio. MER. Et insolentiā atq; sæuitiā abijcias o Lampice: hæc em̄ sua grauitate nostrum submergerent phaselum.

LAM. Sic faxo: sed saltē diadema cōcede, ac vestem regiā habere. MER. Nequaq;, hæc etiam continuo deponē. LAM. Fiat. nunquid vis aliud? nūc omnibus, ut vides, sum exutus. MER.

MANIVM DIALOGI E LV

Crudelitas, temeritas, iniuria, iracundia, reliquaque huiusmodi sunt deponenda. LAM. Nudus iam nudus sum. MER. Ergo ascende. Sed tu quis tam pinguis, tantaque carne suffultus? DA. Damascus athleta. MER. Videre videor te in palestris exercitatum esse. DA. Ita: sed me admitte nudum venientem. MER. Nudus venis tanta carne refertus? Ea est deponenda, nam unico dumtaxat pede hoc nostrum submergeres scaphidium. hec quoque coronationes, praekoniacque sunt abijcienda.

DA. Profecto nunc quidem sum nudus, atque alijs par mortuis. MER. Sic esse magis decet: ingredi iam. Et tu Craton has abijce opes, luxuriam pariter atque molliciem, tecum ista ne deferas monumenta: nec non tuorum authoritates maiorum desere. Item & genus & gloriam tuam liberalitatis, famam propterea popularem, simulacra, ac epigrammata. hec enim o Craton sunt pergrauissima. CRA. Minime feram: cunctaque quidem, inuitus tamen, deseram. Proh Dei immortales, quid iam sumus propositi? MER. Dei boni, & tu his emicans armis, quid tibi vis? etiam quid sibi hoc trophaeum? NI. Quoniam o Mercuri, ardua domi militumque facinora feci, ob quae ciuitatibus domatus fui. MER. Arma & trophaeum humi deferas. Nam apud inferos omnia

P. VIR VNIO INTERPRETE 19.

sunt summa pace composita, nihilque his opus est armis. Sed quis est is, qui sub honestatis habitu supercilia elatus, curaque onustus, ac pexa barba comatus, tam lento pede aduenit? ME. Philosophus certe o Mercuri, imo magus prodigijque refertus, quocirca iube eum spoliari. o quod multa ridicula iocabundaque videbis. MER. In primis hunc depone habitum: tum & reliqua etiam. Proh Iupiter, quanta tam iactantiam, atque arrogantiam, quantaque ignauiam, infantiisque, & lites, ac vanitates, verbaque scrupulosa, labores vanos, nugas, ambages, atque omnigena deceptionum secum tulit. quod primum ipse te exue: & mentiri quoque, & potissimum arbitrari, & ceteris potiore esse, non quinque remis hec dumtaxat ferre valeret. PHI. Cunctis me exuam?

ME. O Mercuri, fac ei barbam abradi, nam est res grauissima. MER. Item depone barbam Philosopho. PHI. Quis est tonsor? MER. Menippus. Cape securim Menippe: barbamque Philosopho abrade. ME. Serram potius concede: ut res sit magis ridicula. MER. Satis est securis. oh iam barbam deposuisti. ME. Non vis & supercilia ei abradi? MER. Maxime. Quid est hoc Philosopho? quid lachrymas? mortem ne formidas? ascende bono animo. ME. Aliud restat magis ponderosum,

MANIVM DIALOGI E LV.

qđ clanculū te gerit. MER. Quid, cedo? ME.
 Adulationes, blanditias q̃, quæ illi in vita valde
 profuerūt. PHI. Et tu Menippe, qua gratia hāc
 tuā non abijcis liberalitatem, lētitiā, risum, ac for-
 titudinē? Nū cēteros solus es derisurus? MER.
 Menippe, huiuscemodi tecū habeto. nā leuia uti-
 liaq̃ sunt, & inter nauiganduz oportuna. Sed tu
 orator desere tantā elegantīā, copiamq̃ verborū
 & quęstitiōes, ac ratiocinationes, atq̃ huiuscemo-
 di plura. nā permaximę sunt grauitatis. ORA.
 Morē tibi geram. MER. Scaphidiū satis est re-
 fertum: funem igiŕ a litore soluite: ancoram a pro-
 ra retrahite: scalas tollite: malū scandite: agite, ve-
 la ventis tradite. tu quoq̃ nauta clauū dirige. At
 quid fletis umbræ amentes, maxime tu Philoso-
 phe? an q̃a modo barbā deposuisti? PHI. Nō.
 MER. Quāobrē ergo? PHI. Quia imortalis
 esse putauī. ME. Mentiŕ: alia re tristaŕ. MER.
 Qua? ME. Quoniā elegant copioseq̃ quēad-
 modū solitus est decētero nō crapulabitur: neq̃
 noctu clāculum scortari, dieq̃ adolescentes ora-
 tiunculis allicere, ac eos pecunia emungere vale-
 bit: quo sobrius summo afficiŕ dolore. PHI. Tu
 vero Menippe, nō formidas mortē? ME. Quo
 pacto? quū ad mortē festinauerim nemine vocā-

P. VIR VNIO INTERPRETE 20

cāte: sed inter nauigandū nōnulla exauditur vox,
utī quibuscā a terra acclamātibus. MER. Ita est
Menippe. Nā quidā ad subsellia pergunt, qui Lā
pici morte cōgratulanr: eiusq; uxor magna mu-
lierq; frequentia domum reducit: ac filij lapidibus
ex urbe pellunt. Alij Clophantē laudant oratorē.
quidā Cratonē. condunt epitaphia. Materq; Da-
masie cum muliebri comitatu in funus prodit. Te
verō Menippe, nemo profecto plorat: solus ve-
nis cum silentio. ME. Minime. nōne rixātes au-
dis canes, coruosq; crochantes, a quibus sumo
cum certamine iā humor? MER. Strēnuus es. s;
iam p̄fecimus iter. Descendite vos, rectaq; in ius
pergite. Nobis vero Charon p̄ reliquis. nos no-
strum ad iter reuertamur. Quid tanta cū mcesti-
cia contemlamini ius subire? Ius est: ferunt q;
acerbissimas hic esse poenas, scilicet lapideas, vul-
tures: atq; vitam examinari cuiusq; necesse est.

LVCIANI TERPSION.

Locutores, Terpsion, Pluto. TER.

Vstūne hoc est o Pluto, me quidē e vita obi-
isse triginta quū sim annorū: Tucritū vero senē
septuagenarium, & ultra, adhuc viuere? PLV.
Iustissimum quidem o Terpsio. Nam & si ipse vi-
uit, certe ad nullius tamen mortem affectus est:

MANIVM DIALOGI E LV.

tu vero omni tempore suā hæreditatē expectās ,
eū mori auidissime cupiebas. TER. Nōne opus
fuerat, quū senex sit, nequeatq; de cætero eius uti
diuitijs, locum dare iuuenibus? PLV. Nouas o
Terpsio statuis leges: quū ad voluptateꝝ diuitijs
uti nequeat, ipsum e vita decedere. Aliter autē &
ip̃am sortē de eo & ñram statuissē videŕ. TER.
Hac de causa huiuscemodi accuso ordineꝝ. opus
em̃ foret, eas res successionē graduq; fieri: sc̃iem
primo, deinde q̃ in ea etate sequerē mori. Haud
quaꝑ se exercere, aut viuere ex senect̃a pōt. tres
dūtaxat dentes illi relictī sunt: vix deseruiunt ocu
li: curuatus a quattuor famulis deducitur, degut
tantes nares, lipposq; oculos habēs, nihil deniq;
voluptatis degustans: haud aliter existens q̃ ani
matum quoddā sepulchrū, ab ip̃a iuuentute deri
sum. Vt moriant̃ optimi atq; robustissimi adoles
centes, haud secus esse videŕ ac si flumina sursum
deferantur. Aut saltē scire necesse foret, quādo et
senum quilibet obiret. ne aliquos, prout eis mos
est, fallerent, quippe in pr̃sentia est illud prouer
biū, ut aiunt. Quadriga bouem sepissime ducit.
PLV. Hæc quidē o Terpsio, prudentius fiūt q̃
tibi p̃fecto videant̃. Verē & vos quid passi estis?
rebus em̃ alienis gaudetis: dum senibus, filijs ore

P. VIRVNIO INTERPRETE

21

batis, vosmet tantope tradatis: quãobrem in de-
 risum adducti, ab illis sepelimini: quod quidẽ plu-
 rimis sit piucundũ. Nã quanto vos magis mori il-
 los popptatis, tanto plus omnibz q̃ gratissimum
 est, si ante eos vos mori contingat. Etem nouam
 quandã in mediũ adducitis artẽ, vetustos atq; de-
 crepitos quũ amatis: p̃sertim quidez, si liberis sint
 orbari, qui vero liberos habent, illorũ vobis non
 est cura. Qz q̃ ex ijs q̃ amant plurimi, minime ve-
 ro ignari astu, si eis liberos esse cõtingat, illos o-
 disse dissimulent: ut & ipi habeant amatores. Inde
 ijs in testamẽto exclusis q̃ munera diutissime ob-
 tulerunt, liberi, sicuti p̃fecto dignũ est, omnẽ eorũ
 substantiã consequunt: at illi tristitia affecti, sua
 q̃ spe delusi, dentibus fremunt. TER. Oia hæc
 vera sunt quẽ de me & Tucrito autumas: quũ sp̃
 eũ mori putarẽ. Introducebat em̃ me dũ in angu-
 stia positus esset: atq; sub velamine quodã, tanq̃
 ex ouo pullus imp̃fectus gratulabat. Vnde q̃nto
 citius eũ ad sepulchrũ duci existimabã, tãto plus
 mea me fallebat opinio. quũ sp̃ magis se differre
 pararet. Et ne ij, qui amore cõcurrebãt, muneribz
 me p̃claris vincerẽt, plurima sollicitudine exci-
 tatus iacebam, singula enumerãs: eaq; causa mei
 fuerũt interitus. Is tandẽ adeo mihi hamũ dilace

MANIVM DIALOGI E LV

rantē imp̃ssit, ut prius me deridens sepulchro trāderet. PLV. Euge o Tucrite, diutissime viuas, una & diuitijs abundās, & huiuscemodi hoīes deridens: nec̃ prius moriaris, q̃ hos blanditores cūctos prēmittas. TER. Hoc quidē o Pluto piū cunduz mihi foret, si ante Tucritū Careodos vita decederet. PL. Boni animi sis o Terpsio, & Phido etiā, & Melanthus, & oēs penitus ip̃m prēcedent, ex ip̃ismet (ut prēdiximus) curis. Hæc ego sum̃ope cōmendo, o Tucrite diutissime viuas.

LVCIANI HERCVLES.

Locutores, Diogenes, Hercules. DIO.

NVnquid Hercules ipse est? Haud quisq̃ me hercule alius. Arcus, claua, pellis leonina, magnitudo ip̃a, totus deniq̃ Hercules est. Igit̃ e vita decessit qui Iouis erat filius? Dic queso o prēclarissime, mortuus ne es? Ego em̃ quū terrę sup̃esset tibi haud secus q̃ deo sacrificauī. HER. Recte qp̃pe sacrificasti. Hercules em̃ ipse ī cœlo una cum dñs īmortalibus cōsistit. Heben apud se habens cruribus formosissimā. Ego vero qui te alloquor sua sū umbra. DIO. Quid. nā dicis amabo? umbra ipsius dei? HER. Fieri em̃ potest, altera eū ex parte deū esse, altera vita decessisse. DIO. Vtiq̃. HER. Ille em̃ neq̃ n. ortuus est,

sed ego dūtaxat qui sui sum imago. DIO. Perpendo nunc poptime, teipm pro sua virili parte Plutoni tradidisse. HER. Sic res se habet. DIO. Quo pacto igit̃ callidissimus quū sit AEacus, te eū nequaquā esse nouit, sed admisit tanquā subinductum Hercule. HER. Quoniā sibi sum perquā similis. DIO. Vera autumas: nā ita persimilis, ut ille ipse sis. Caueas igit̃ ne contra sit: ut tu quidem Hercules existas: imago vero apud deos imortales Heben in uxore duxerit. HER. Audax nimium es atquē loquax: & nisi ab argutis, quas in me intulisti, desinas: senties quā primū qualis dei imago sim. Arcus em̃ nudus est atquē paratus. DIO. Cur aut̃ decetero te timeam, quū semel mortuus sis? S; per tuū Hercule dic quæso, dū ille viuebas eras ne una secū, & tūc imago existens: aut unus quidē eratis in vita, posteaquē e vita decessistis separati: ac ille quidē ad deos imortales aduolauit, tu vero umbra, ut dignū videtur, ad inferos aduenisti. HER. Et si fas equidē foret, nequaquā responderi viro sophisticè percunctanti: attamen aures quoquē ad hoc porrigas. Quicquid em̃ Amphitrionis in Hercule erat, idipm morte affectum est: quod nempe ego sum (ut dixi) totum, quod aut̃ Ioui attinet, est cum dñs imortalibus constitutū.

MANIVM DIALOGI E LV

DIO. Perspicue nūc intelligo. autumas em̃ eadē vice Alcmenā duos peperisse Hercules: unū qdē ex Amphitrione, alterū vero ex sumō loue: ex q̃ factū est, ut gemini ī unius matris utero lateretis.

HER. Nequaquē o insane, idem profecto ipsi eramus ambo. DIO. Neq; adhuc ad intelligendū id facile est, duos Hercules in unū esse cōpositos. nisi qs diceret, vos tanq; Hippocētaurū in unum fuisse copulatos, hoīem vicē, & deū. HER. Nōne sic tibi hoīes componi videt̃ animo & corpe?

Vnde qd prohibet animū quidē ip̃m ex sumō loue natū, adesse coelo, me vero mortalē ad inferos venisse? DIO. Vtiq; elegant̃ hęc differuisses, si corpus hac tēpestare esses, sed incorporea es imago. itaq; periculū est, te triplicē iā fecisse Herculē.

HER. Quonā modo triplicē? DIO. Hoc quidē modo. nā si unus in coelo existit, tu vero apud nos imago, corpus aut̃ apud tumulū iā in puluerē versum, hęc tria iā cōfecta sunt. animaduertas igit̃ velim, quē tertiū corpi esse intelligas patrem.

H. Audax es, atq; sophista, s; qd nomē tibi est qui huc aduenisti? DIO. Diogenis sinopei imago: ip̃e aut̃, p̃ ip̃m louē, minime cū dīs me īmortalib; sed cū mortuorū optimis constitui: Homerū atq; huiuscemodi fabulas deridens.

PHILOSOPHORVM AVCTIO.

23

LVCIANI dialogus lepidissimus, q̄ suo more poeta philosophos ridet, eosq; venales seruos facit, loue qdē vendente, at agente præcone Mercurio: interprete Nycholao Beraldo. Interloquuntur Iupiter, Mercurius, Emptor. IVPITER.

Quidē scamna dispone, locumq; præpara veniētibz. At tu adductos huc philosophos in catasta statue: s; comptos prius, ut pulchri, decentesq; appareant, multosq; inuitent emptores. Tu vero Mercuri præconem age: & q; recte feliciterq; cedat nobis, emptores ad forum conuoca, q; primū ut adsint, quando philosophos cuiusuis generis atq; institutū adducturi sumus. Porro si qs. præsentis numos non habeat, soluet postea, dato prius fideiussore. MER. Adsunt quidē multi, a nobis neutiq; diutius remorandi. IV. Vendamus igit. MER. Quem vis primū oīm adducamus? IV. Comatū hunc ionicū, nā austerum nescio quid præse fert, ac venerandū. MER. Hūc cine Pythagoricū dicis? Descende tu ergo: teq; ijs qui cōuenerūt præbe conspiciendū. IV. Age elama. MER. Vitam optimā vendimus, ac grauissimā, quis emptor erit? Quis supra hominē sapere vult? Quis nosse uniuersā harmoniā? Quis reuiuiscere? EM. Hic quidē nō utiq; in genero e iij.

AVCTIO PHILOSOPHORVM

sa est facie. Sz qd nouit potissimū? MER. Arithmetica, Astronomiā, prodigiosam doctrinam, Geometriā, Musicam, diuinationē. Summū certe vatem vides. EM. Licet ne hominē interrogare? MER. Interroga tu bonis (quod dicūt) auius. EM. Cuias es tu? PY. Samius. EM. Vbi eruditus? PY. In AEgypto, ab ijs qui AEgyptū incolunt philosophis. EM. Age vero, si te emerō, ecquid me docebis? PY. Nihil docebo, sed reminisci faciam. EM. Quomodo tandē? PY. Quū tuam ipsius animā expurgauero, eiꝫ sordes omneis eluero. EM. Sed fac me purgatū esse: qua ratione id efficies? PY. Primū omnium quiete, silentioꝫ opus est diuturno, perpetuaꝫ annorꝫ quinqꝫ taciturnitate. EM. At tibi o bone, melius sit Crēsi filiū instituere, nā quod ad me attinet, loqui ego, non aut statūqꝫ instar perpetuo silere volo. At quid post tam diuturnū tandē quinquenniꝫ qꝫ silentiū? PY. In Musica, Geometriaꝫ exercebere. EM. Belle dicis, siquidē citharæꝫ dum prius, dein philosophus esse oportet. PY. Ad hæc numerare etiā. EM. Et iā quoꝫ scio numerare. PY. Quomodo numeras? EM. Vnū duo, tria, quattuor. PY. Vides ne ea quę tibi quattuor esse vident, esse decem: absolutūꝫ quēpiam

N. BERALDO INTERPRETE

24

ex ijs trigonon fieri, ac iusiurandū nostrū? EM
Nuncq̃ hercle iuramentū hoc quaternariū audiui
neq̃ sermones eiusmodi sacros ac diuinos. PY
Postea scies o hospes, quēnā sit terrę, aeris, aquę,
ac ignis vectatio: & qua sint forma quo q̃ modo
moueanť. E. Est ne aliq̃ igni, aeri, aquę forma?

PY. Et manifesta quidez. Neq̃ em̃ informia ac
sine figura moueri possunt. Nosces p̃terea deum
& numerū esse, & harmoniā. EM. Mira dicis.

PY. Adde his, q̃ aliū videri, aliū vero esse te scis
es, qui unum esse te putas. EM. Quid ais? alius
ne sum, non hic qui te alloquor? PY. Nūc qdē
is qui es, at quondā alio corpore, alioq̃ nomine
videbare: atq̃ itidem olim in aliud transibis cor
pus. EM. Hoccine ais? Imortalē fore me, in va
rias mutatū formas? Sed de his satis sup̃q̃. Quę
nā vero tibi victus ratio? PY. Ex animantibus
nullū comedo: ab alio nullo nisi a fabis abstīneo.

EM. Cur usq̃ adeo a fabis abhorres? PY. Nō
abhorreo ego, s̃ sacrū qddā sunt, mirac̃ eorū na
tura est. Nā primū qdē nil aliud q̃ semen sť. Q̃ si
viridē adhuc fabā exueris, videbis pudēdis, virili
busq̃ nescio qd sīse. Decoctā vero si noctibz ali
quot lunę exposueris, sanguinē ex ea facies. qd̃q̃
maius, Atheniēsi bō mos est, fabis magistratus eli

AVCTIO PHILOSOPHORVM

gere. EM. Pulchre omnia, ac plane diuinitus dixti. Ceteræ exuitor. quando nudum te videre cupio. O Hercules, aureum est huic femur, non homo est, sed immortalis quispiam deus esse videtur: quapropter eum oïno emam. Quanti eum facis? MER. Decem mnis. EM. Ego tanti emo: precium accipe. IV. Scribe emptoris nomen, simul ac patriam.

MER. Italicus quispiam esse videtur o Iupiter, nimirum ex istis qui Crotonem, ac Tarentum, ac magnam Græciam incolunt. Quamquam non unus, sed pene trecenti eum sui commodi gratia emerint. IV. Abducant illum: nos quæ alium euocemus. MER. Vis ne squalidum illum ponticum? IV. Prorsus. MER. Qui peram ex humero suspensam gestat? Descende. Ades: ac sedes has circumi. Vitam virilem vendo, vitam optimam, generosam, ac liberam vendo. Philosophum liberum quis emet? EM. O præco, quid ais tu? vendis hominem liberum? MER. Vendo ego. EM. Deinde nihil times, ne plagis accusatum in Areopagitarum iudicium quis te vocet?

MER. Nihil hic auctionem curat: quoniam se oïno liberum esse putat. EM. Quis eo uti velit usque adeo sordido, atque infelicitè iacenti, nisi fossorem eum, aut lixam quis forte facere velit? MER. Neque id modo, sed & si atriensem eum per domus ve-

N. BERALDO INTERPRETE 25

stibulo statueris, quouis cane fideliorē eū inue-
 nies. Est scilicet huic canis nomen. EM. Cuias,
 quāue artem profitetur? MER. Roga tu hoīez
 ita eū optime feceris. EM. Eius timeo austerita-
 tem ac tristitiā, ne me adlatret accedentē, ac p lo-
 uem mordeat. Videsne uti is baculū sustulerit, cō-
 traxerit supercilia, ac iracundū quiddā minabun-
 dumq; aspiciat. MER. Ne time: mansuetus est
 ac benignus. EM. Hoc primum o optime, cuias
 es? DIO. Vnde uis? EM. Quid ais? DI. Mū-
 di ciuem vides? EM. Imitaris ne quēpiam? DI.
 Herculem. EM. Cur tu itaq; leoninā, ut ille, pellē
 non induis? Nā baculo quidē illi nihil es dissimi-
 lis. DIO. Penula hęc mihi leonina pellis est. Pus-
 gno vero ut ille, aduersus voluptates, sed ultro et
 a nemine iussus: ut qui vitam malim expurgare.
 EMPulchrū, ita me deus amet, institutum. Sed
 quid te nosse dicemus? aut quā artē tenes? DI.
 Liberator sum hominū, & morborū animi medi-
 cus: veritatis q; oīno, ac libertatis propheta esse
 cupio. EM. Age o propheta. Ceterū si te emero
 quo me tandē modo docebis? DIO. Primū qdē
 te adsumens, & delicias exuens tuas, teq; in ege-
 state claudens penula induam. Post laborare co-
 gam, humi uormientē, & aquam bibentē: teq; nō

AVCTIO PHILOSOPHORVM

exquisitis, sed obujs primū eduljs explere. Pecunias vero si quas habeas, authore me in mare pñcies. Vxorem nō curabis, non liberos, non patriam: tibiq; ea omnia nugæ videbunt. Relinquens vero paternā domū, aut sepulchrum aliquod habitabis, aut desertam turrim, aut etiā dolium. Pera vero tibi erit lupinis plena, librisq; intus & exterius scriptis: atq; ita maximis regibus feliciorē esse te dices. At te si quis aut flagellet, aut torqueat, eorū nihil esse tibi durum molestūq; existimabis. EM. Quid ais? Flagella mihi nihil fore dura ac molesta? Necq; em̄ testudinis, aut carabi corio tegor. DIO. Euripidis illud, paucis mutatis, imitaberis. EM. Quid tandē? DIO. Mens quīdem tibi dolebit, at lingua nequaq;. Tibi vero ad esse hęc debent. Impudentē te esse oportet, ac audacē, cunctisq; & principibus & priuatis conuiciari. eo em̄ modo te suscipiēt, magnanimūq; esse cōficient. Barbara vero tibi uxor erit, absonaq; locutio, ac plane canina. Facies intenta, ingressus vero eidē cōueniēs. Ferina deniq; agrestiaq; oīa. Pudor vero, equitas, modestiaq; procul esto: ruboremq; oīno e fronte deradito. Hominū cōuentus ac cōciliabula, nūdinasq; sequere: in ijs solus atq; incōmutabilis esto, non amicū, non hospitē

admittēs. his em̄ fere magistratus soluit. Cunctis
vero videntibus ea audacter facito quę nemo so-
lus, priuatimq; faceret. Venerē quoq; tibi q̄ma-
xime ridiculā eligito: ac deniq; vel polypū, si tibi
videt, crudū, sepīamue comedens morere. En ti-
bi nos hanc felicitatē conciliamus. EM. Apage
sis. Scelestā em̄ sunt hęc, non humana quę dicis.

DIO. Sed q̄maxime facilia o noster, & ad quę
cuius puenire promptū sit. Nō em̄ eruditioe, nō
studijs tibi, nugisq; eiusmodi opus erit: sed bre-
uis, compendiariaq; hęc tibi ad gloriā via fuerit.
Nā seu priuatus agas, ac tinctor coriarius, falsa-
mentariusue, aut faber, aut numularius: nihil oīno
phibebit te esse admirabilē, modo nō desit impu-
dētia, atq; audacia, recteq; i quēuis opprobria ia-
ctare didiceris. EM. Nihil mihi pfecto in hac re
tua opera opus ē. Nauclerus v̄o forte, aut olitor
popportune fueris, si hic duob; ad sumū; obolis
te vēdere mihi velit. M. Hūc tu accipe, nihil em̄ iu-
cundius nobis, q̄ ab obturbatore isto, clamosoq;
ac maledico liberari. IV. Aliū voca, cyrenū illū
purpuratū ac coronatū. M. Adeste cūcti, atq; di-
ligent̄ auscultate. Est hęc quidē sūptuosa res, ac di-
uitib; aptissima. Vita hęc est suavis ac ter beata.
qs delitias expetit? qs delitias sumas emere vult?
E. Veni & dic qd nosti, ego em̄ te emā: si qdē util?

AVCTIO PHILOSOPHORVM

mihi fueris MER. Ne obturba quæso hominē o-
ptime, neq; interroga. parū em̄ sobrius est: ne-
q; tibi quicq; cōmode responderit, ut qui lingua
sit lubrica (vides em̄) ac titubante. EM. Ecq; s-
sanus corruptum hunc ac nequā seruum emerit?
Quæ vero unguenta olet. Vt lubricū quiddā in-
cedit. Verz dic tu Mercuri, quid nouit hic potissi-
mū? MER. Est hic oīno quidē in victu dexter,
computationibusq; ac comestationibus, & tibi
cinis q; maxime idoneus: aptissimus profecto, a-
matori cui piā ac perduto domino. præterea cōdi-
endorū bellariorū egregie gnarus, obsonatorq;
experientissimus, atq; oīno voluptatis iucundio-
risq; vitæ professor. Eruditus quidē est Athenis,
seruit vero tyrannis Siculis, a quibus vehemēter
colebatur. Instituti vero eius caput est, omnia cō-
temnere, omnibus uti, ac voluptatez undecunq;
venari ac expetere. EM. Quærendus tibi quis
piam alius ex opulētis istis optimeq; numatis ho-
minib;: quādo ego emendē huic vitæ hilari haud
sum idoneus. MER. Ociosus quantūz video o-
lupiter nobis hic superit. IV. Traducito hunc:
atq; aliū adducito. Imo vero duos istos. Nēpe ri-
dentem illū ex Abderita, & flentē alterz Ephesū:
nā utrūq; simul vendere certū est nobis. MER.

Descendite huc, atq; in medium procedite. Optimas vitas vendo, sapientissimos omniū philosophos vendo. EM. O Iupiter, quæ est hæc varietas? Hic enim ridere non cessat: alter vero lugere quēpiam videt. iugiter em, atq; ubiq; lachrymas fundit. Quid hæc o noster sibi volunt? Quid rides? DE. Rogas? Quoniā quæ agitis vos ridi cula mihi videntur omnia: vosq; præterea ridiculi. EM. Quid ais? Numnā nos omnes rides, nostraq; omnia usq; adeo parvipendis? DE. Ita habet. serium in eis nihil: inania vero cuncta, at omniūq; abundantia, infinitaq; multitudo. EM. Nō ita quidē: sed tu, ut vere dicam, inanis es, ac plane imperitus. O quæ est hæc contumelia, haud unq; ridendi finem facies? Tu vero quid fles optime? multo em melius puto te alloqui. HER. Quo niā o hospes, miserandę mihi res cunctę mortaliū esse vident, nihilq; in eis esse non fragile: idcirco me miseret vestri: & præsentia haud quāq; mihi magna videntur, futura vero omnino misera. Dico vero conflagrationes atq; uniuersi calamitatē. Horū idcirco misereor. Nempe q; nihil est in eis stabile, sed cuncta miscent inter se ac conuoluuntur: ac nihil differt voluptas a molestia, peritia ab imperitia, magnū a paruo, & sursum deorsum cir

f in

AVCTIO PHILOSOPHORVM

cumcurrētia, & ultro citroq; ceu in æui huius ludicro transeuntia. EM. Quid est quum? HER. Puer ludens talis, ac cōtendens. EM. Quid sūt homines? HER. Dī mortales. EM. Quid dī?

HER. Homines immortales. EM. Enigmata dicis o noster, & griphos cōnectens, quēadmodum & Apollo, nihil, ut vere dicā, explicas. HE. Nā vos omnes ne pili quidē facio. EM. Nemo itaq; sanus te emerit unq;. HER. Ego vero oībus gregatim flere iubeo, ementibus, & nō ementibus. EM. Hoc malū haud distat ab insania: q̄ propter neutrū horum emere certū est. MER. Inutiles & nō nobis supersunt. IV. Tu aliū vende. MER. Atheniensem ne illū hominem? IV. Prorsus. MER. Huc ades. Vitam bonā & prudentē vendimus: quis emet sanctissimū hunc philosophum? EM. Dic mihi, quid maxime nostis?

SO. Pueros amo: perbellecq; amoris numeros omneis teneo. EM. Qui igitur emam te, qui pedagogo egeam formosissimi mi filij? SO. Ecq; me uno aptius formoso cui piā puero adesse possit? Nā non ego amo corpora, sed animā esse pulchram puto. Siquidē & si mihi formosissimi pueri deponant, ac sub eadē stragula iaceant, audies eos indignū se nihil a me pati affirmantes. EM.

Quis hæc tibi credet, scilicet quū pueros ames, nihil te præter animam curare? Præsertim in tanta licentia, nempe eodem lecto iacentē. SO. Iuro equidē tibi & canem, & platanum, hæc ita esse. EM. O hercules, quodnam est hoc iusiurandum, quæue deorū absurditas? SO. Quid ais? Putas nē canem deum nō esse? Nescis qualis sit in AEgypto Anubis, in coelo Sirius, & apud inferos Cerberus? EM. Recte dicis, at non aduerteram. Sed quam tandem vitam agis? SO. Ego quam mihi ipsi ciuitatem condidi, habito. Republi- ca vero quadam peregrina utor, & mihi ipsi leges facio. EM. Vnū aliquod ex tuis placitis audire cupio. SO. Audi maximum quidpiam qđ de sceminis sentio. Existimo enim nullam ex eis unius, sed cuiuscūq; esse debere. EM. Quid ais sublatas ne leges de adulterio? SO. Per Iouem, ac omnem de eis curam, inanemq; diligentiam.

EM. Quid vero de formosis, tempestiuis q; pueris existimas? SO. Osculum n̄ præmij vice viris claris, ob egregium aliquod ac memorabile facinus ultro dabunt. EM. Pape, quæ est hæc liberalitas? Cæterum quodnam est tuæ huius sapientiae caput? SOCRATES. Ideæ, & horum omnium exemplaria. Nam eorum quæcun-

AVCTIO PHILOSOPHORVM

q̃ vides, terrę, atq; eorū quę super terrā sunt, celī,
maris imagines quędā sunt occultę extra uniuersū.
EM. Vbi sunt? SO. Nusq̃. Nā sicubi essent, non essent. EM. Nō video hęc quę dicis exemplaria. SO. Nil mirū, cęcus em̃ es oculo, ego vero oīm imagines video: tecq; ip̃m inuisibilē, & me aliū, & oīno gemina omnia. EM. Emendus es igitur sapiens usq; adeo quū sis, atq; acuta acie. Age, quanti, aut quid a me precij petis? MER. Da duo talenta. EM. Em̃ ego quanti dicis: argentū vero iterū psoluam. MER. Quod est tibi nomē? EM. Dionī syracusano. MER. Age, accipe id quod tibi cedat feliciter. Epicureū te voco. Quis emere hunc vult? Est hic quidē ridentis illius discipulus, itemq; ebriosi alterius, quos paulo ante indicabam. Porro unum quiddā plus illis nouit, quatenus impius magis est, cętera iucūdus & gulę amicus. EM. Quanti? MER. Duabz minis. EM. Accipe. At videam oportet quibus nā potissimū edulj̃s gaudeat. MER. Dulcibus maxime gaudet atq; mellitis, maxieq; expetit caricas. EM. Facile hoc: emā itaq; illi ficuū massas. IV. Aliū voca, illū scilicet deraſum & seuerū stoi cū. MER. Recte dicis. nā multi eorū qui ad forā cōuenerunt, eūip̃m expectare vident. Ip̃am veri

IN BERALDO INTERPRETE

29

tatem vendo, vitā p̄fectissimā vendo. quis unus oīa nosse vult? EM. Quid hoc? MER. Nēpe q̄ solus hic sapiēs, solus pulcher, solus iustus, fortis, rex, rhetor, diues, legislator. Deniq̄ quid nō?

EM. Numnā o bone, & cocus solus est, & per Iouē, tinctor coriarius, faber, atq̄ id genus alia?

MER. Ita videt̄. EM. Veni o bone, ac mihi emptori dic quisnā sis: atq̄ illud quidē primū, nūnā graue tibi sit q̄ venalis sis ac seruus? CHry. Ne quāq̄, nā hęc in potestate nostra quidē non sunt. Porro quęcūq̄ in potestate nostra nō sunt, indifferentia esse necesse est. EM. Nescio quid dicas.

CHry. Quid ais? nescis q̄ quēdā sunt proegmena, alia ȳo rursus apoproegmena? EM. Ne nūc quidē intelligo. CHry. Nil mir̄, ut qui eiusmodi nominibus nostris assuetus non sis, neq̄ comprehendendi vim habeas. Studiosus vero quispiam, atq̄ in logica speculatione versatus, nō tm̄ modo hęc nouit, sed quid sit accidens, & quid p̄teraccidens, quidq̄, & quantū inter se differant.

EM. Ne graueris per philosophiā obsecro hęc verba nobis exponere nam nescio quomodo obstupui eiusmodi verborum sono. CHry. Perlibenter quidem, citraq̄ inuidiam omnem. Nam si quis claudet eo ipso quo claudicat pede in lapidē

AVCTIO PHILOSOPHORVM

forte impegerit, ac vulnus aliquod ex occulto acceperit: habebat is quidem contingens, nimirum claudicationem: vulnus vero quod postea accēpit, præter contingens. EM. O mirum hominis ingenium. Quid vero aliud potissimum nosti?

CHry. Verborum laqueos, quibus implico mecum differentes, atque eorum ora obturo & ad silentium adigo, ceu iniecto illis fræno. Hæc autē facultas, celebratus syllogismus vocat. EM. Hercules, inexpugnabilis cuiuspiam, ac violenti nomen dicis.

CHry. Audi igit. Est ne tibi filius? EM. Quid ni? CHry. Hunc igitur si forte iuxta fluuium errantem crocodilus deprehendat, rapiatque, ac mox redditurum se tibi eundem promittat. Nēpe si quid statuerit de reddendo tibi filio vere dixeris, quid cum dices statuisse? EM. Rem quæris haud quæquam dictu facilem. Nam dubito, utro dicto filium recipiam. Verum tu per Iouem, respondens, mihi filium serua, ne prius occupatus a crocodilo voretur. CHry. Confide. Nam alia mox ex me disces haud paulo magis mirā. EM. Quæ tandem? CHry. Metentem, dominantem, exindeque electram, atque obducta illum facie. EMP. Quemnam illū obductum, aut quā electram dicis? CHry. Electram illam inclytam Agamēno

nis filiam, quæ eadē simul & nouit, & non nouit. Nam quū ei, p̄xime adstaret Orestes ignotus adhuc, nouit quidē Orestē: ut qui frater eius esset: q̄ vero is Orestes esset ignorabat. Obductū yō il- lum, maximeq̄ admirandū sermonē audies. Naz hoc mihi responde. Nosti tuū p̄pius patrē? EM. Certe. CHry. Quid igit̄, si quē admoueam tibi velata facie, interrogemq̄, hunc cine nosti. Quid dices? EM. Nimir̄, haud nosse me. CHry. At qui erat is pater tuus: quare si hūc ignoras, patrē etiā manifesto ignoras. EM. Non quidē, at is si reuelata facie fuerit, id quod res est sciam. Ceter̄ quorsum tādē hęc tua sapientia, aut quid tum potissimū facies, simul atq̄ summū virtutis fasti- gium fueris assecutus? CHry. Circa primigenia ver labor: diuitias dico, sanitatem, atq̄ id genus alia. Porro necesse est prius sumō studio ac labo- re libris n̄s subtilibus incubuisse, scholia congere- re, ac solœcismis, absurdisq̄ verbis impleri. quod q̄ p̄cipuū est: haud fas est sapientē te fieri, prius q̄ elleborū ter biberis. EM. Generosa hęc oīa, planeq̄ virilia. Ceter̄ auarum, abiectumq̄ esse, ac feneratorum (adesse em̄ tibi hęc omnia video) numnā eius esse dicemus qui elleborum biberit, aut absolutā quampiā virtutem fuerit assecutus?

AVCTIO PHILOSOPHORVM

CHry. Certe. Soli enim sapienti foenerari licet. Nam quū eius propriū sit munus, colligere, foenerare vero atq; usuras supputare haud multum a colligendo abesse videantur, manifestū hoc non minus sapiētis esse q̃ illud. Neq; hoc simpliciter quidē. Neq; eī ei usuras modo accipere licet, s; usurarum etiam usuras. Alioqui ignoras, ex usuris quasdam priores esse, quasdam posteriores, p inde atq; illarum foetus: lam vero vides quid efficiat syllogismus. Nam si usurā primā accipiat, accipiet & secundam. At qui primā quidē accipiet, accipiet ergo & secūdam. EM. Eadem ergo dicamus oportet de mercede, quam ab adulescentibus accipis, quū manifestum sit, sapienti soli virtutem prēmij loco esse. CHry. Sapere incipis. Non enim meaipsius, sed dantis gratia mercedē accipio. Nā quum ex hominibus hic profusus sit, ille contra continens ac comprehendens: ego me ipsum quidē exerceo, comprehensor ut sim, discipulum vero, ut sit profusus. EM. Atqui contra dicebas discipulum quidē comprehensorē, te vero solū diuitem, effusum. CHry. Rides o noster. At vide ne syllogismo qui demonstrari nequeat, te configā. EM. Ecquid ab ijs tuis iaculis periculi grauis esse p̃t? CHry. Perplexitas, silentiū, ani

mi stupor, ac mentis eversio. Quodq; omniū maximū, ego te, si velim, esse lapidē cōuicero. EM. Quomodo lapidem? Nō em̄ Perseus o optime esse videris. CHry. Hoc modo. Lapis numnam corpus est? EM. Certe. CHry. Quid vero animal, nōne est corpus? EM. Fateor. CHry. Tu vero an non animal? EM. Ita puto. CHry. Lapis es igit; corpus quū sis. EM. Non ita, sed resolue me per Iouem obsecro: meq; denuo hominem ex lapide facito. CHry. Haud difficile id quidem. Sed tu homo iterū esto: dic mihi, omne corpus est animal? EM. Non. CHry. Quid vō lapis? animal? EM. Non. CHry. Tu vō an nō corpus es? EM. Sum. CHry. Corpus vero quū sis, an non es animal? EM. Certe. CHry. Nō igit; lapis es: animal quū sis. EM. O recte factū. Vt mihi nuper crura, ceu Niobes quondā, pfrixerant, ac pene faxea facta sunt. Emam te idcirco. Quanti? MER. Mnīs duodecim. EM. Accipe. MER. Solus ne eū emisti? EM. Non per Iouem solus, s; n̄ omnes quos vides. MER. Multi, pfecto, validisq; humeris, ac metentis sermone digni. IV. Ne cessa, aliū accerse. MER. Peripateticū te dico, te inq; pulchrum, ac diuitem. Emite prudentissimū hunc, rerumq; oīm peritissimū

AVCTIO PHILOSOPHORVM

mum. EM. Qualis nam est? MER. Modestus equus, victu temperans, quodque omnium maximum, duplex. EM. Quid ais? Alius ne extrinsecus, atque intrinsecus alius? MER. Quare hunc si emeris, memento exteriorē hunc atque interiorē vocare. EM. Quid vero nouit potissimum? MER. Triplex bonum esse, animę, corporis, ac fortunę. EM. Humana sapit. Quanti est? MER. Viginti minis. EM. Magnū id quidē. MER. Non o beatę, etem pecunię quidpiā habere videt: quare causam haud dices, quin emas protinus. Disces quod primum ab eo etiā, quot annos uiuat culex: quantoque interuallo a sole distet maris profundū: & quęnā sit ostrearū vita. EM. Quę hęc est diligentia, atque exacta doctrina? MER. Quid vero si & alia audias multa, longe res acutiora? Nimirum de semine ac generatiōe, de hominis in utero formatiōe, & quod homo quiddā sit risibile, asinus vero neque risibile sit animal, neque fabricę aptus, neque natatile. EM. Grauiissima hęc sunt omnia, utilesque (quas dicis) disciplinę: quod propter eum eū viginti. MER. Esto. Quis iam reliquus nobis factus est? Scepticus ille. Tu o Pyrrhia adesto: ut quod primum vendere. Effluit em iam turba pene omnis, ac pauci iam admodū supersunt quibus vendere liceat. Verū

tñ quis emere & hūc vult? EM. Ego. Sed tu dic
 primū, quid nosti? PHI. Nihil. EM. Quomō
 hoc abs te dictū est? PHI. Quoniā nihil omni
 no esse mihi videtur. EM. Nōne & nos quiddā
 igit sumus? PHI. Ne id quidē scio. EM. Neq̃
 te quēpiam esse? PHI. Multo etiā id magis ne
 scio. EM. O quē est hęc dubitatio. Quid hęc ve
 ro sibi volunt stateræ? PHI. Appendo in eis ra
 tiones, atq̃ ad æquilibrium reduco: quumq̃ ve
 hementer similes æqualesq̃ pondere eas esse vi
 deo, tunc demum ignoro, utra sit verior. EM.
 Quid vero aliud optime, facis? PHI. Omnia, ni
 si q̃ fugitium comprehendere nequeo. EM.
 Cur id nequis? PHI. Quoniā optime non com
 prehendō. EM. Nihil mirum. nā tardus, segnis
 q̃ quispiam esse videris. Cæteræ quisnam est do
 ctrinę finis tibi propositus? PHI. Imperitia: ni
 hilq̃ neq̃ audire, neq̃ videre. EM. Surdum igit
 tur ac cæcum esse te dicis. PHI. Immo vero sine
 iudicio, ac sensu, nihilq̃ verme præstantiorē es
 se me. EM. Emendus es itaq̃ vel ob hęc maxie
 me. Quanti hūc facis? MER. Mina attica. EM.
 Accipe. Quid ais o noster? Emi ego te? PHI.
 Incertum. EM. Incertum? Emptus quidem mi
 hi es: dataq̃ pecunia. PHILOSOPHO. Nōdum

AVCTIO PHILOSOPHORVM

tibi assentio, sed hoc mecum tacitus ipse confide-
ro. EM. Atqui tu me quidem sequere, uti seruū

debet. PHI. Quis nouit, vera sint, nec ne q̄ di-
cis. EM. Præco, mina, quicq̄ adsunt omnes.

PHI. Adsunt ne hic nobis aliqui? EM. Enimue-
ro ego iam iā tibi in pistrinum coniecto, persuade-
bo dominū me tibi esse: tecq̄ causa esse inferiorē.

PHI. Et de hoc dubito adhuc: ac nihil dū assen-
tio. EM. At ego iā per louē, iudicaui. MER.

Tu quideq̄ huic desine obloqui, ac contradicere:
emptoremq̄ sequere. Vos vero in crastinum vo-
camus. vendituri enim priuatas, mechanicasq̄,
ac forensis vitas sumus.